

Tartalomjegyzék:

1. Pertípusok

1. [Mi a különbség a büntető, polgári és közigazgatási eljárás között?](#)
2. [Mi a különbség a polgári nemperes eljárás és a polgári per között?](#)
3. [Milyen jogvitákat, igényeket bírálnak el polgári perben?](#)
4. [Mi a közigazgatási per? Milyen igényeket bírálnak el e perben?](#)
5. [Mi a munkaügyi per? Milyen igényeket bírálnak el e perben?](#)

2. Pert szeretnék indítani

1. [Melyik bíróság fogja az ügyemet elbírálni?](#)
2. [Hogyan kell polgári pert indítani?](#)
3. [Hogyan kell munkaügyi pert indítani?](#)
4. [Hogyan kell közigazgatási pert indítani?](#)
5. [Minek kell egy keresetlevélben lenni?](#)
6. [Hogyan kell az illetéket megfizetni?](#)
7. [Mi történik, ha a keresetlevélem nem felel meg a törvényi kellékeknek?](#)
8. [Mi történik, ha a bíróság a keresetlevelet visszautasítja?](#)
9. [Mi történik, ha rossz bírósághoz nyújtom be a keresetlevelet?](#)

3. Kapcsolat a bírósággal, beadványok

1. [Hogyan nyújtsam be a beadványomat?](#)
2. [Hány példányban írom meg a beadványt?](#)
3. [Folyamatban lévő perben szeretnék beadványt előterjeszteni a bíróságnak. Mit tartalmazzon a beadvány?](#)
4. [Hogyan lehet a perben nyilatkozatot tenni?](#)
5. [Benyújthatom-e a beadványt faxon vagy e-mailen?](#)
6. [Beszélhetek-e az ügyemben eljáró bíróval a tárgyaláson kívül?](#)
7. [Írtam a bírónak egy levelet. Meglepetésemre annak másolatát megküldte az alperesnek, pedig kértem, hogy kezelje bizalmasan. Helyesen járt el?](#)
8. [Hol kaphatok felvilágosítást a tárgyalás helyéről, idejéről vagy a per más adatáról?](#)
9. [Nem értem a bíróság felhívását, hogy tehetek neki eleget?](#)
10. [Ki tekintethet bele a peres iratokba?](#)

4. Peres eljárás: tárgyalás, bizonyítás, eljárásjogi korlátok

1. [Én nem kaptam idézést a tárgyalásra, csak az ügyvédem. Ez miért van?](#)
2. [Engem alperesként idéztek, ez számomra nagyon sértő. Ki szabja meg, hogy én felperes vagy alperes vagyok?](#)
3. [Mit vigyek magammal a tárgyalásra?](#)
4. [Nincs kiírva a tárgyalóteremre az aznapi beosztás / hiányzik az én tárgyalásom. Mit tegyek?](#)
5. [Miért nem elég, ha csak az igazat mondom?](#)
6. [Mit jelent a bizonyítás?](#)
7. [Hogyan kell bejelentenem, ha tanú meghallgatását kérem?](#)
8. [Mi történik, ha valamelyik fél a per alatt meghal vagy cég megszűnik?](#)
9. [Mi történik, ha nem jelentem be a fél halálát, hogy tovább folyjon a per?](#)
10. [Sokan vagyunk a perben és az egyik – sokadrendű – alperes meghalt. Miért nem folytatható az élők között addig is a per?](#)
11. [Közösen kértük a tárgyaláson a bíróságtól, hogy szüneteljen az eljárás. A jegyzőkönyvben írt négy hónap már eltelt. Mit tehetek, hogy az ügy folytatódjon?](#)
12. [Nagyon régen folyamatban van a per, amit indítottam. Úgy látom, hogy nemigen történik benne semmi, csak húzódik. Tehetek ez ellen valamit?](#)
13. [Mit tehetek, ha a bíró elfogult, engem nem hagy szóhoz jutni, bezzeg az ellenfelem annyit beszélhet, amennyit akar. Jogában áll „elfogultsági kifogást” \(szabatosan: kizárás iránti kérelmet\) benyújtania, ha megrendült a bizalma az eljáró bíróban.](#)
14. [Mi történik az elfogultsági kifogás benyújtása esetén a peremben?](#)
15. [Nem vagyok elégedett az eljáró bíró pervezetésével és a magatartásával sem, ezt meg is írtam a bíróság elnökének. Ilyenkor mi történik?](#)
16. [Szerintem a folyamatban lévő perhez nekem is közöm van, hogyan érhetném el, hogy annak részese legyek?](#)
17. [Engem már nem érint a jogvita, szeretnék kiszállni a perből, hogyan érhetem ezt el?](#)

5. Tanúzás

1. Tanúként idéztek, de én nem szeretnék tanúskodni, mit tegyek?
2. Ha nem tudok semmit az ügyről mint tanú, nem írhatom meg a bíróságnak, hogy felesleges lenne eljőnnöm?
3. Tanúként idéztek, de messze van a bíróság / beteg vagyok / nem tudok kimozdulni otthonról. Mit tegyek?
4. A tanúvallomásom megtétele előtt a bíróság kiküldött a tárgyalóteremből, miért van ez?
5. Bárki részt vehet a tárgyaláson és meghallgatja és felveheti a vallomásomat?

6. A bíróság határozatai

1. Milyen határozatokat hozhat a bíróság?
2. Mikor kérhetem a bírósági végzés vagy ítélet kijavítását?
3. Nem értek egyet a bíróság végzésével/ítéletével. Mit tehetek?

7. Fellebbezés és egyéb perorvoslatok

1. Mit írjak bele a fellebbezésbe?
2. Hova kell címezni a fellebbezésem?
3. Mi történik, ha a másodfokú bírósághoz adom be a fellebbezésem?
4. Elmulasztottam a fellebbezési határidőt, mert kórházban voltam, mit tegyek?
5. Hova kell beadnom az igazolási kérelmet, ha fellebbezési határidőt mulasztottam el?
6. Fellebbeztem az ítélet ellen de nem idézést kaptam másodfokú tárgyalásra, hanem egy a fellebbezésem hivatalból visszautasító végzést a másodfokú bíróságtól. Ez miért történt?
7. Nagyon rövid volt a másodfokú tárgyalás, pedig azt gondoltam, hogy még sok mindent elmondhatok és tanúkat is bejelentettem.
8. Végzés ellen terjesztettem elő fellebbezést, kértem, hogy a másodfokú bíróság tartson tárgyalást, de nem tette. Mi a teendő?
9. A másodfokú bíróság meghozta az ítéletét, amelyet ott, a másodfokú bíróságon szerettem volna átvenni, de erre nem adtak lehetőséget. Miért?
10. Elfogultsági kifogást jelentettem be a másodfokú tanács ellen, mert más pereimben már ellenem döntöttek, miért lenne ez most másként?
11. Ha bármi bejelentésem van a másodfokú határozat meghozatala után, azt hová kell megküldeni?
12. Nem értek egyet a jogerős, másodfokú határozatban foglaltakkal. Mit tehetek?

1. PERTÍPUSOK

1. Mi a különbség a büntető, polgári és közigazgatási eljárás között?

Az igazságszolgáltatásnak 2018. január 1. napjától három önálló szabályrendszerrel rendelkező ága van:

1. büntető,
2. közigazgatási, és
3. polgári bíraskodás, ezen belül
 - a) munkaügyi,
 - b) gazdasági és
 - c) cég- és civiljogi szakág.

A **büntetőeljárás** szigorúan szabályozott keretek között folyik, célja az állam büntető hatalmának érvényesítése. A bíróság azt dönti el, hogy a bűncselekmény elkövetésével vádolt személy bűnös vagy ártatlan. Indulhat hivatalból és kérelemre (feljelentés) is, magában foglalja a nyomozási, az ügyészségi és a bírósági szakaszt. A bíróság előtt a vádat általában az ügyészség képviseli.

A **polgári eljárás** ezzel szemben jellemzően két egyenrangú fél (jogosult-kötelezett, felperes-alperes stb.) között folyik, akik jogvitájukat a bíróság előtt kívánják rendezni.

A bíróság a kérelem alaposágát vizsgálja meg, és annak eredményességétől függően ad jogvédelmet, vagy utasítja el a kérelmet. A jogvédelem a fél személyének (személyiségi jogainak) és vagyonának (vagyoni jogainak) védelmére irányulhat.

Kizárólag kérelemre indulhat. Az eljárást kezdeményező fél az, aki úgy érzi, hogy sérelem érte, és jogai védelme érdekében kéri a bírósági eljárás lefolytatását.

A **közigazgatási eljárás** tárgya a közigazgatás tevékenysége (így döntései) jogszerűségének vizsgálata.

A per során – szemben a polgári perrel – nem két magánérdek ütközik össze, hanem a magánérdekkel szemben megjelenik a közérdek. Az egymással szemben álló felek között jelentős eltérés van. A többnyire alperesi pozícióba kerülő közigazgatási szerv ugyanis a sérelmezett tevékenységére (döntésének meghozatalára) specializálódott szervezet, amelyet a vonatkozó jogi szabályozásban jártas szakemberek működtetnek és képviselnek. A szervvel szemben jogait érvényesíteni kívánó nehezebb helyzetben van, hiszen az ügyre vonatkozó közigazgatási szabályozást kevésbé ismerheti.

A közigazgatási peres eljárás speciális alapelvei ezért a közérdeket, a felek perbeli esélyegyenlőségének (fegyveregyenlőségének) és az ügyfelek hatékony jogvédelmének egyidejű biztosítására hivatottak.

A közérdek biztosítására – szigorúan meghatározott körben – a bíróság részére a hivatalbóli eljárás lehetősége is biztosított - a közigazgatási perrendtartás szerint.

2) Mi a különbség a polgári nemperes eljárás és a polgári per között?

A polgári eljárás két fajtája - polgári peres és nemperes eljárások – közti legfontosabb különbségek az alábbiak:

Az eljárás célja: a peres eljárás célja a felek jogvitájának eldöntése. A nemperes eljárás célja a polgári jogok érvényesítése és elismertetése. A nemperes eljárás gyorsabb és egyszerűbb szabályok alapján zajlik.

Felek: peres eljárásban mindig két ellenérdekű fél van. Nemperes eljárásban előfordulhat, hogy csak egy fél van (pl. cégbejegyzés, holtak nyilvánítás).

Eljárás menete: peres eljárásban a bíróság tárgyaláson dönt, a feleket meghallgatja és bizonyítást vesz fel. Nemperes eljárásban nincs tárgyalás, nincs személyes meghallgatás és a bizonyítás is csak szűk körben, meghatározott cselekmények tekintetében megengedett.

Eljáró hatóság: peres eljárásban mindig bíróság dönt, véglegesen. Nemperes eljárásban a bíróság mellett bizonyos esetekben közjegyző is eljárhat (pl. hagyatéki ügyek, fizetési meghagyás stb.)

Azt, hogy egy ügy peres vagy nemperes útra tartozik, minden esetben jogszabály dönti el.

A leggyakoribb nemperes eljárások:

- cégügyek (pl. cégnyilvántartás, végbejegyzés, felszámolás, civil szervezetek nyilvántartása)
- előzetes bizonyítás
- apaság vélelmének megdöntése
- halál tényének megállapítása, holtak nyilvánítás

3. Milyen jogvitákat, igényeket bírálnak el polgári perben?

A polgári perben

- a természetes személyek (azaz az emberek), valamint
- a természetes személyek és a nem természetes személyek (jogi személyek állami szervek, civil szervezetek stb.) közötti vitát dönt el a bíróság.

A **jogvita tárgya** változatlanul vagyoni és személyi jogi igény lehet, amelyeket a perben egységesen anyagi jogi igényeknek nevezünk. Ezek lehetnek:

- a természetes személyek jogai (pl. cselekvőképesség korlátozásának szabályai, a személyiségi jogok védelme),
- a nem természetes személyek jogai és kötelezettségei (pl. cégek alapítása és működése),
- családjogi kapcsolatok (pl. házasság felbontása, érvénytelensége, szülői felügyelet rendezése, kiskorú gyermek tartása, gyermek származása, örökbefogadás felbontása),
- dologi jogok (pl. birtoklás, tulajdonjog, elbirtoklás, zálogjog, használati jogok),
- kötelmi jogok (pl. jognyilatkozatok, képviselő, szerződés létrejötte, érvénytelensége, szerződésszegés, egyes konkrét szerződésfajták: adásvétel, csere, ajándékozás, vállalkozás, megbízás, használati szerződések, kölcsön, stb.) és
- öröklési jog (pl. végrendelet érvénytelensége és hatálytalansága, öröklési szerződés, hagyatéki tartozások).

Ezen kívül polgári pernek minősülnek:

- a munkaiügyi perek (pl. felmondás jogellenessége, munkabér és törvényen alapuló igény),
- a végrehajtási perek,
- a jegyző birtokvédelmi határozata elleni per, valamint
- kollektív igényérvényesítéssel kapcsolatos perek (közérdekű és társult perek).

2018. január 1-től nem tartoznak a polgári perek közé a közigazgatási perek, azokra külön eljárási törvény vonatkozik.

4. Mi a közigazgatási per? Milyen igényeket bírálnak el e perben?

A közigazgatási perben a bíróság a **közigazgatás törvényességét** ellenőrzi. **Tárgya** lehet bármilyen közigazgatási tevékenység és jogszabályban megállapított kötelezettség elmulasztása. A bíróság a közigazgatási pert sajátos eljárási szabályok szerint folytatja le, amelyeket a Közigazgatási perrendtartás tartalmaz, de alkalmazandók a Polgári perrendtartás meghatározott szabályai is.

Közigazgatási perben vizsgálja a bíróság például:

- az adóhatóság,
- a közbeszerzési hatóság,
- az építészet hatóság,
- a kisajátítási hatóság,
- a gyermekvédelmi hatóság,
- a környezetvédelmi hatóság vagy
- az ingatlan-nyilvántartási hatóság

döntéseinek törvényességét, esetleges mulasztásait.

Közigazgatási perben az alábbi igények érvényesíthetőek:

- közigazgatási cselekmény hatályon kívül helyezése, megsemmisítése, vagy megváltoztatása;
- közigazgatási cselekmény elmulasztásának a megállapítása;
- közigazgatási cselekmény megvalósításának a megtiltása;
- közigazgatási jogviszonyból eredő kötelezettség teljesítésére kötelezés;
- közigazgatási szerződéses jogviszonnyal, vagy közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatban okozott kár megtérítésére kötelezés;
- közigazgatási tevékenységgel megvalósult jogsértés tényének a megállapítása,
- közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos perek
- közigazgatási szerződéses jogviszonnyal kapcsolatban felmerült igények.

5. Mi a munkaügyi per? Milyen igényeket bírálnak el e perben?

A **munkaügyi perek** közé 2018. január 1-jétől kizárólag a munkaviszonyból eredő munkaügyi igények érvényesítése tartozik. Ilyen például:

- a munkabérrrel kapcsolatos perek
- a munkavégzéshez kapcsolódó egyéb juttatásokkal kapcsolatos perek
- a munkaviszony megszűnésével kapcsolatos perek (felmondás érvénytelensége stb.)
- a kollektív megállapodással, üzemi szerződéssel kapcsolatos per

Munkaviszonynak minősül például:

- a munkaszerződés alapján végzett munka
- a közalkalmazotti jogviszony
- meghatározott szolgálati jogviszony (pl. igazságügyi alkalmazott, ügyészszégi alkalmazottak)
- a közfoglalkoztatás
- a sporttörvény alapján végzett munka
- a felsőoktatásban résztvevő hallgatóként végzett (diákmunka)
- a középiskolásként szakképzés alatt munkaszerződés alapján végzett munka és
- a szövetkezeti tagként végzett munka.

2. PERT SZERETNÉK INDÍTANI

1. Melyik bíróság fogja az ügyemet elbírálni?

Az a bíróság, amelynek az ügy eldöntésére hatásköre van és illetékességgel rendelkezik.

Hatáskör: azt dönti el, hogy a különböző szintű bíróságok közül melyik szintű bíróság fog eljárni.

Magyarországon a bírósági szervezet négy szintű:

- járásbíróságok, közigazgatási és munkaügyi bíróságok
- törvényszékek
- ítélőtáblák
- Kúria

Illetékesség: arra ad választ, hogy az azonos szintű, azonos hatáskörű bíróságok közül konkrétan melyik bíróság jár el, hol kell a pert megindítani.

Polgári perben:

2018. január 1-től általános **hatáskörben** a törvényszék jár el. Ha mégis járásbíróság előtt kell megindítani a pert, azt a jogszabály kifejezetten kimondja.

Így például járásbíróság jár el továbbra is többek között:

- házassági bontóperben
- a gondnokság alá helyezéssel vagy felülvizsgálatával kapcsolatos perekben
- a szülői felügyelettel kapcsolatos perekben
- a gyermektartásdíj iránti perekben,
- származási (apaság megállapítása, vélelmének megdöntése) perekben,
- örökbefogadás felbontását célzó perekben,
- a végrehajtási perekben,
- a jegyzői birtokvédelmi határozattal kapcsolatos perekben
- azokban az ügyekben, ahol a per tárgyának értéke a harmincmillió forintot nem haladja meg (például a szerződésekre, a kártérítésekre vonatkozó perek).

Főszabályként a pert a leendő alperes lakóhelye, székhelye vagy tartózkodási helye szerinti bíróságon kell megindítani, ez a bíróság **illetékes**. Ez alól vannak kivételek, az illetékes bíróság megtalálásában segít:

- a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény
- a www.birosag.hu honlap **ILLETÉKESSÉGKERESŐ** menüpontja

Munkaügyi perben:

A munkaügyi perek elsőfokon a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, másodfokon a törvényszékek, illetve felülvizsgálati fórumként a Kúria **hatáskörébe** tartoznak.

Illetékesség szempontjából valamennyi típusú munkaügyi pert valamennyi közigazgatási és munkaügyi bíróság tárgyal és eljár.

Az általános szabályok mellett a munkaügyi pert a munkavállaló megindíthatja azon közigazgatási és munkaügyi bíróság előtt is, amelynek illetékességi területén:

- saját belföldi lakóhelye, ennek hiányában belföldi tartózkodási helye van, vagy
- amelynek illetékességi területén huzamos ideig munkát végez vagy végzett.

Ha a jogi személy székhelye Budapesten van, működési köre azonban Pest megye területére terjed ki, a Pest megye területére illetékes közigazgatási és munkaügyi bíróság jár el.

FIGYELEM! A 2018. január 1-je előtt munkaügyi perként definiált egyes pertípusokat (pl. közszolgálati jogviták, társadalombiztosítási, állami foglalkoztatási szerv ellátásával és támogatásával kapcsolatos eljárások) 2018. január 1-től a közigazgatási perrendtartás szabályai szerint intézi a bíróság.

Közigazgatási perben:

A közigazgatási perek elbírálása a közigazgatási és munkaügyi bíróságok **hatáskörébe** tartozik.

Illetékesség szempontjából fontos információk:

- Egyes, a Kp. törvényben meghatározott, törvényszéken induló ügyekben (pl. gyülekezési ügyek, köztisztviselői ügyek) kizárólag a Fővárosi Törvényszék jár el.
- Közigazgatási és munkaügyi bíróságok minden megyében és a fővárosban működnek, de közülük 8 db (a Budapest Környéki-, a Debreceni-, a Fővárosi-, Győri-, a Miskolci-, a Pécsi-, a Szegedi-, a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság) regionális illetékességgel rendelkezik, így előfordulhat, hogy a közigazgatási pert a felperes lakóhelyétől eltérő megyében működő bíróság bírálja el.

- Az ügyfél lakóhelye szerinti megyében működő közigazgatási és munkaügyi bíróság az illetékes a:
 - o társadalombiztosítási,
 - o szociális,
 - o gyermekvédelmi és
 - o foglalkoztatási ügyekben

2. Hogyan kell polgári pert indítani?

Keresetlevelet kell benyújtani (és nem feljelentést tenni). A keresetlevél rendszerint az első beadvány (*ld.3.1. pont*). Különbség van azonban abban, hogy járásbírósághoz vagy törvényszékhez nyújtja be a keresetlevelet:

1. Járásbíróságon kizárólag formanyomtatványon nyújthatja be a keresetét, nem fogalmazhatja, szerkesztheti meg önállóan.

Fontos információk a formanyomtatvánnyal kapcsolatban:

- külön űrlapok vannak a személyállapoti, a vagyoni, a végrehajtási és a munkaügyi perekre
- a kitöltött, aláírt és két tanú aláírásával ellátott nyomtatványt minimum 3 példányban kell benyújtania (ahány peres fél van a perben, további egy példány a bíróságnak)
- további információkat kaphat:
 - ✓ a járásbíróságok polgári kezelőirodáin, vagy
 - ✓ a nyomtatványt és a kitöltési segédletet ide kattintva találja

2. Törvényszéken kötelező a jogi képviselőt, azaz ügyvédet, ügyvédi irodát, kamarai jogtanácsos kell megbízni. **FIGYELEM!** Ha nem jogi képviselő útján nyújtja be a keresetlevelet, a bíróság azonnal vissza fogja utasítani.

Amennyiben jövedelmi viszonyai azt nem teszik lehetővé, hogy ügyvédet fogadjon, igénybe veheti az állam által biztosított jogi segítséget, a kormányhivatalok jogi segítségnyújtó szolgáltatását.

3. Hogyan kell munkaügyi pert indítani?

Munkaügyi pert a polgári, járásbírósági perek fent leírt szabályai szerint kell indítani pert.

A munkaügyi per megindítására szolgáló formanyomtatvány az alábbi linkre (<http://birosag.hu/nyomtatvany-urlapok/keresetlevel-nyomtatvanyok>) linkre kattintva érhető el.

4. Hogyan kell közigazgatási pert indítani?

Keresetlevelet kell benyújtani (a polgári perrel egyezően).

A keresetlevél benyújtásának helye:

- **Főszabály:** annál a **közigazgatási szervnél** kell benyújtani, amely megvalósította a felperes által vitatott cselekményt.
- Ha a közigazgatási eljárás többfokú, az első fokon eljáró közigazgatási szervnél kell benyújtani.
- **Kivétel:** bizonyos pertípusoknál a **bíróságnál** kell benyújtani (ilyenkor a bíróság a keresetlevelet annak vizsgálatát követően haladéktalanul közli az elsőfokon eljáró közigazgatási szervvel). Ilyen például:
 - o közigazgatási szerződéssel kapcsolatos jogvita,
 - o ha a közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos jogvita tárgya nem a Közszolgálati Döntőbizottság határozatának jogszerűsége

A keresetlevél benyújtásának határideje:

Főszabály: 30 nap - a közigazgatási határozat közlésétől, illetve a vitatott cselekményről való tudomásszerzéstől számítva (legfeljebb azonban a tudomásszerzéstől számított 1 éven belül).

FIGYELEM! A felperes nem mulaszt, ha a keresetlevelet a harmincadik napon ajánlott küldeményként postára adja.

Kivétel: 15 vagy 8 vagy 3 nap – törvényekben meghatározott esetekben, amelyről a közigazgatási döntés tájékoztatni fogja.

FIGYELEM! A keresetlevél benyújtásának helyére, és idejére vonatkozó főszabályok alól több kivételt is szabályoznak egyes törvények, ezért kiemelten fontos a közigazgatási döntés tanulmányozása és a körültekintő eljárás.

Jogi képviselet:**Főszabály:** nem kötelező**Kivétel:**

- a törvényszék előtti,
- a Kúria előtti és
- a közigazgatási szerződéssel kapcsolatos perek.

A keresetlevél benyújtásának módja:

A jogi képviselő nélkül eljáró fél a keresetlevelet benyújthatja formanyomtatványon (peres és nemperes eljárásban is) vagy nyomtatvány nélkül (*további információért ld. 5.5. pont*)

5. Minek kell egy keresetlevélben lenni?

1. A keresetlevélben meg kell jelölnie:

- a bíróságot, amely el fog járni;
- a peres felek személyes adatait (nem természetes személy esetén az azonosításához szükséges adatokat); Ha törvényes vagy szervezeti képviselőként jár el, az erre vonatkozó részt is ki kell tölteni.
- a saját telefonszámát és az elektronikus levélcímét;
- a pontos kereseti kérelmet, azaz, hogy mit döntsön a bíróság
FIGYELEM! Ha pénzt követel, az összegben tülnemően a kamat kezdő és befejező időpontját és a kamat mértékét is jelölje meg úgy, hogy egyértelmű legyen minden napra a követelés összege! Például: „*Kötelezze a bíróság az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül X forintot, és annak Y-tól kezdődő késedelmi kamatát.*”
- az érvényesíteni kívánt jogát, lehetőség szerint a hivatkozott jogszabályi rendelkezés megjelölésével; Nem feltétlenül kell tehát paragrafusszámot megemlíteni, de ki kell derülnie, hogy igénye pontosan min alapul.
- azokat a bizonyítékokat, amelyek az igényét alátámasztják

2. A keresetlevélhez csatolni kell:

- azokat a dokumentumokat, amelyek az 1.a) és 1.b) pontban írt adatok valódiságát igazolják
- az okirati bizonyítékokat a szükséges példányszámban.

3. További fontos információk:

- Ha szükséges, a keresetlevélen rója le a jogszabályoknak megfelelő mértékű illetéket.
- A személyi igazolványát a tárgyaláson fel kell mutatnia.
- A nyomtatványt és a kitöltési segédletet a <http://birosag.hu/nyomtatvany-urlapok/keresetlevel-nyomtatvanyok> menüpontra találja.

4. Munkaügyi perre vonatkozó további szabályok:

- alperesként a munkáltatóját kell megjelölnie
- a keresetlevélnek a fentiekben túl tartalmaznia kell az alábbiakat is:
 - a munkavállalói költségkedvezmény igénybe vételéhez meg kell jelölnie a per tárgyát képező jogviszonyában elért utolsó havi távolléti díja összegét.
 - Ha a munkajogviszonya jogellenes megszüntetése jogkövetkezménye iránt kártérítés iránti pert kíván indítani, a keresetlevélben
 - az elmaradt jövedelme tételeit jogcímenként (bér, pótlék, cafetéria-juttatás stb.) és összegszerűen elkülönítve kell rögzítenie, továbbá
 - közölnie kell a tizenkét havi távolléti díja összegét is.

5. Közigazgatási perre vonatkozó külön szabályok:

A jogi képviselő nélkül eljáró felperes keresetét előterjesztheti:

- formanyomtatványon (<http://birosag.hu/nyomtatvany-urlapok/keresetlevel-nyomtatvanyok> linkre kattintva elérhető)
- nem formanyomtatványon – ez esetben keresetlevelének tartalmaznia kell:
 - az eljáró bíróságot (ez a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező közigazgatási és munkaügyi bíróság lesz);
 - a felperes és az alperes nevét, címét (vagy székhelyét), és amennyiben ismert, a képviselőnek nevét, lakcímét, vagy székhelyét;
 - a saját adóazonosító számát vagy cégjegyzék számát;
 - le kell írni, hogy milyen közigazgatási tevékenységet vitat, és mit szeretne közigazgatási per tárgyává tenni,
 - meg kell jelölnie azt az időpontot, amikor a vitatott cselekményről tudomást szerzett;
 - azokat az adatokat, amelyekből megállapítható, hogy éppen annak a bíróságnak van hatásköre és illetékessége (pl. a felperes lakóhelyét meg kell jelölni, vagy a közigazgatási elsőfokon eljáró hatóságnak a székhelyét kell megnevezni);

- g) mi az a jogsérelem, amely miatt a felperes a közigazgatási bírósághoz fordul
 - a. Pontos jogszabályi hivatkozást a bíróság nem vár el a jogi képviselő nélkül eljáró felperestől, de ebből ki kell derülnie, hogy miért tartja jogsértőnek az adott közigazgatási cselekményt a felperes)
- h) hogy a bíróságtól a felperes milyen döntés vár (határozott kereseti kérelem).

A keresetlevélhez csatolni kell azokat az okiratokat, bizonyítékokat is, amelyekre a felperes a perben hivatkozni kíván.

FIGYELEM! A közigazgatási per eljárási illetékét előzetesen nem kell leróni.

6. Hogyan kell az illetéket megfizetni?

Polgári perben:

1) Ha **papír alapú beadványként** nyújtja be a keresetlevelet, célszerű illetékbélyegben megfizetnie az illetéket, és az egyik példányra ráragasztania.

2) **Elektronikus fizetési és elszámolási rendszeren keresztül is fizethet**, kivéve, ha jogszabály más fizetési módot is megenged.

3) Néhány perben lehetőség van arra is, hogy az illeték viseléséről a **bíróság** az eljárást befejező határozatában, **utólag döntsön**.

FIGYELEM! Ebben az esetben az azonosításhoz feltétlenül szükséges a beadványon a bíróság nevének és a teljes ügyszámnak a feltüntetése. Ezek a bíróságtól érkezett végzések, idézések bal felső sarkában találhatóak. A felek vagy az eljáró bíró nevét nem kell feltüntetni, bár ha az ügyszámban véletlenül elírás van, a felek neve segít a beazonosításban.

Munkaügyi perben:

A keresetlevél benyújtásakor nem kell az illetéket leróni. Az illetéket utólag, az eljárást befejező jogerős határozatban megjelölt félnek kell majd megfizetni, külön adóhatósági felhívásra.

Közigazgatási perben:

A keresetlevél benyújtásakor – a legtöbb közigazgatási per esetén – nem kell az illetéket leróni. A bíróság ilyenkor az eljárást befejező határozatában rendelkezik az illetékről, megjelölve azt is, hogy azt milyen módon kell megfizetni.

7. Mi történik, ha a keresetlevelem nem felel meg a törvényi kellékeknek?

Polgári és munkaügyi perben:

1) **Törvényszéken** kötelező a jogi képviselet, így az ügyvéd vagy jogtanácsos felelőssége, hogy a keresetlevél mindenben megfeleljen a törvényi előírásoknak.

2) Ha **járásbíróságon, továbbá munkaügyi ügyben eljáró közigazgatási és munkaügyi bíróságon** személyesen, vagy nem jogi képviselő meghatalmazott útján nyújtja be a keresetlevelét, hiányai esetén a **bíróság hiánypótló végzést hoz**, amiben felsorolja, hogy milyen kellékeket, adatokat, vagy nyilatkozatokat kell még pótolni.

FIGYELEM! Ha Ön a végzésben foglaltakat a megadott határidő alatt nem teljesíti, a bíróság a jogi problémáját nem tudja alaposan megvizsgálni, ezért a **keresetlevelet visszautasítja**. Olyan ok miatt azonban nem utasítható el a keresetlevél, ami a hiánypótló végzésben nem szerepel!

Közigazgatási perben:

Amennyiben közigazgatási perben a bíróság azt állapítja meg, hogy a keresetlevele hiányos, **hiánypótlásra hívja fel**, függetlenül attól, hogy személyesen, vagy jogi képviselővel jár el.

FIGYELEM! A bíróság a keresetlevelet **hiánypótlási felhívás nélkül visszautasítja**, ha:

- a keresetlevelében azt sem jelöli meg, hogy a támadott közigazgatási tevékenység az Ön számára milyen jogsérelmet jelent,
- Ön a hiánypótló végzésben foglaltakat a megadott határidő alatt nem teljesíti.

8. Mi történik, ha a bíróság a keresetlevelet visszautasítja?

A keresetlevél visszautasítása nem azonos a kereset (=a felperesi igény) elutasításával, tehát nem jelenti azt, hogy a bíróság az ügyet érdemben és véglegesen eldöntötte. A visszautasító végzéshez nem fűződik ún. jogerő.

Ha a visszautasító végzés jogerőre emelkedése előtt pótolja megjelölt hiányosságokat, **nem kell új keresetlevél-nyomatványt kitöltenie.**

Ha később pótolja, újra be kell nyújtania a keresetlevél nyomtatványt, a korábbi hiányosságok nélkül.

FIGYELEM! Vannak olyan nem pótolható hiányok, amelyek véglegesen megakadályozzák a per megindulását. Ilyen például:

- a valamelyik alperes nem él a keresetlevél benyújtásakor, vagy
- a felperes a perindításra jogszabályban megállapított határidőt elmulasztotta, vagy
- már korábban jogerősen elbírált igényről (ítélt dologról) van szó.

Munkaügyi perben:

Ha a keresetlevelet meghatározott határidőn belül kell előterjeszteni és a keresetlevelét a bíróság visszautasította, azt a visszautasító végzés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt szabályszerű tartalommal még újra benyújthatja, ezen határidő elmulasztása után azonban már nem.

Közigazgatási perben:

Ha a hiánypótlási felhívás ellenére Ön a hiányokat a megadott határidőben nem pótolja, és emiatt a bíróság a keresetlevelét visszautasítja, a hiányok pótlására utóbb már nincsen lehetőség, és a hiánytalan keresetlevelet sem terjesztheti elő újra.

Kivétel: ha jogi képviselő nélkül jár el, és

- elmulasztotta megjelölni, hogy a támadott közigazgatási tevékenység az Ön számára milyen jogsérelmet jelent, vagy
- ha nem elektronikus úton terjesztette elő a keresetlevelét, bár erre köteles lett volna.

Ha ezen hiányosságokat nyolc napon belül pótolja, akkor úgy kell tekinteni, mintha keresetlevelét már eredetileg is hiánytalanul adta volna be.

9. Mi történik, ha rossz bírósághoz nyújtom be a keresetlevelet?

Polgári és munkaügyi perben:

Ez joghátránnyal nem jár, csak késsedelemmel, mert az adott ügyet csak a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság (l. megfelelő pont) jogosult elbírálni.

A bíróság ilyenkor kétféleképpen járhat el:

1) Ha ön a keresetet az ún. panasznapon, szóban adta elő

- a lakóhelye,
- székhelye,
- munkahelye szerinti vagy
- a perre illetékes járásbíróságon

azt a bíróság az erre rendszeresített nyomtatványon rögzíti.

Ha a keresetet nem a perre illetékes bíróság rögzítette, azt az **illetékes bírósághoz haladéktalanul megküldi.**

2. Ha Ön nem a fenti bíróságok valamelyikén adta elő a keresetét, vagy a nyomtatványt rossz bírósághoz adta be, ez a bíróság **áttételt elrendelő végzést** fog hozni.

A végzést megküldi mindegyik félnek, így Önnek is, és csak a végzés jogerőre emelkedése után fogja az addig benyújtott iratok összességét (a bírósági aktát) megküldeni a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságnak ahol megkezdődhet a keresetlevél megvizsgálása, az esetleg szükséges hiánypótlás, és a perfelvétel. Az áttétel ugyan soron kívül történik, de a postázás és a fellebbezési határidő kötelező bevárása miatt 1-1,5 hónapos késsedelemmel számolni kell, mielőtt a „jó” bírósághoz eljutna a keresetlevél.

Közigazgatási perben:

Mivel a keresetlevelet – fő szabály szerint – nem is a bíróságon, hanem az elsőfokú közigazgatási szervnél kell benyújtani, a keresetlevelet a közigazgatási szerv fogja felterjeszteni a bírósághoz és egyúttal már nyilatkozni is fog az abban foglaltakra.

Ha Ön ennek ellenére keresetlevelét 30 napon (vagy rövidebb törvényi határidőn belül) belül nem az elsőfokú közigazgatási szervnél, hanem a fellebbezést elbíráló másodfokú szervnél, vagy a bíróságnál nyújtja be, azt szintén határidőben érkezettnek kell tekinteni. Ebben az esetben azonban a bíróság nem vizsgálhatja érdemben a keresetlevelet, hanem azt egyszerűen meg kell küldenie az elsőfokú közigazgatási szervnek a szabályszerű felterjesztés érdekében.

3. KAPCSOLAT A BÍRÓSÁGGAL, BEADVÁNYOK

1. [Hogyan nyújtsam be a beadványomat?](#)

Polgári perben:

A) Általános szabályok

A beadvány általános fogalom, alatta érteni kell

- a keresetlevelet,
- az ellenkérelmet,
- a viszontkeresetet,
- a beszámítást és
- minden egyéb írásos nyilatkozatot is.

FIGYELEM! Ha a bíróság felhívására tesz nyilatkozatot, nyújt be iratot, ügyeljen a felhívásban előírt időtartamra. Ha ezt elmulasztja, eljárásjogi hátrányok érhetik.

B) Papír alapon történő benyújtás

Ez történhet:

- Postai úton (célszerű ajánlott küldeményként),
- Személyesen, a kezelőirodák félfogadási idejében

Ha egy plusz példányt magával visz, azon a bíróság munkatársa igazolja a beadvány átvételét.

- Személyesen, félfogadási időn túl, gyűjtőládába bedobva

Ez még aznap beadottnak minősül, viszont nem kaphat igazolást az átvételről.

C) Elektronikus úton történő benyújtás

Ez az ügyfélkapun keresztül történhet. A hivatali rendszer értesítést küld önnek a benyújtásról és a bírósághoz való megérkezésről is.

FIGYELEM! Ha ezt a kapcsolattartási formát választja, utána **nem térhet vissza, illetve át a papír alapúra.** Minden iratot a továbbiakban abban a perben csak elektronikusan küldhet meg, egyébként hatálytalannak tekinti a bíróság, azaz úgy, mintha be sem adta volna.

Munkaügyi perben:

Nem kötelező a jogi képviselő. Amennyiben mégis ügyvédet hatalmaz meg a perében, ő a beadványokat elektronikus formában fogja benyújtani Ön helyett.

Közigazgatási perben:

A) Papír alapon történő benyújtás

Ez történhet:

- Postai úton (célszerű ajánlott küldeményként): a benyújtás ideje a postára adás napja
- Személyesen a kezelőirodán, félfogadási időben
- Személyesen, a bíróságon felállított gyűjtőládába helyezéssel
- Személyesen a tárgyaláson vagy meghallgatás során

Ilyenkor a tanács elnöke a jelen levő feleknek nyomban kézbesíti a másodpéldányokat, a benyújtott irat „eredeti” példányát a jegyzőkönyvhöz szereli mellékleteként.

B) Elektronikus úton történő benyújtás:

Az elektronikus kapcsolattartásra kötelezett vagy az elektronikus kapcsolattartást választó felperes kapcsolattartására a polgári per erre vonatkozó rendelkezései irányadóak.

Az elektronikus kapcsolattartásra nem köteles fél (természetes személy) választhat, hogy elektronikus úton, ügyfélkapun nyújtja be beadványát.

FIGYELEM! Ha a jogi képviselő nélkül eljáró fél vagy jogi képviselőnek nem minősülő képviselője vállalta, hogy a bírósággal a kapcsolatot elektronikus úton tartja, utóbb, a beadvány papír alapú benyújtásával egyidejűleg **kérheti a bíróságtól a papír alapú eljárásra történő áttérés engedélyezését.** A kérelemben valószínűsíteni kell, hogy a fél, illetve a jogi képviselőnek nem minősülő képviselő körülményeiben olyan változás következett be, amely miatt az elektronikus úton történő eljárás a továbbiakban számára aránytalan megterhelést jelentene.

2. [Hány példányban írjam meg a beadványt?](#)

Általános szabály: minden beadványt (és a mellékleteket) eggyel több példányban kell benyújtani, mint ahány fél van. A többletpéldány a bíróságé. Ha faxon küldi meg az iratot, célszerű beadnia az eredeti példányokat is.

Kivétel: elektronikus kapcsolattartás esetén egy példányban kell elkészítenie a beadványt, azt digitálisan rögzítenie, vagy beszkennelnie és mellékletként csatolni a kitöltött elektronikus beadványához. Ezeket együtt kell elküldenie az ügyfélkapun keresztül.

3. Folyamatban lévő perben szeretnék beadványt előterjeszteni a bíróságnak. Mit tartalmazzon a beadvány?

Polgári perben:

1. Folyamatban lévő perben nyomtatványon terjeszthet elő

- a) írásbeli ellenkérelmet,
- b) viszontkereset-levelet, valamint
- c) beszámítást tartalmazó iratot

Ezen nyomtatványokhoz is készült kitöltési útmutató, amelyet az alábbi linkre kattintva talál.

Ezekon a nyomtatványokon – hasonlóan a keresetlevélhez – szintén minden adatnak van helye, és látni fogja azt is, hogy milyen információkat kell megadnia. Néhány dologra azonban kiemelten figyelnie kell.

FIGYELEM! Erre vonatkozóan olvassa el a „Minek kell egy keresetlevélben lenni?” részt (l. 2.5. pont).

a) Írásbeli ellenkérelem: arra vonatkozik, hogy a felperes keresetével kapcsolatban mit döntsön a bíróság. (pl. utasítsa el azt részben vagy egészben).

Az írásbeli ellenkérelemben:

- írja le részletesen, hogy a kérelmét milyen tényekkel, okokkal indokolja.
- meg kell jelölnie az azt alátámasztó bizonyítékokat (tanúkat, okiratokat, az eseményről készült dokumentumokat, stb.).
- az okiratokat másolatban csatolnia kell.

b) Viszontkereset: a viszontkereseti kérelmet – a kereseti kérelemhez hasonlóan – nagyon pontosan kell megfogalmaznia.

c) Beszámítás (beszámítási kifogás): rendelkeznie kell olyan követeléssel (pénzfizetésre vonatkozó igényrel), amelyet itt, ebben a perben akar figyelembe vetetni a bírósággal.

A beszámítást tartalmazó iratban:

- ezt az összeget pontosan meg kell jelölnie, csakúgy, mint a kereset esetében,
- a saját igényére vonatkozó bizonyítékokat meg kell jelölnie és
- az okiratokat másolatban csatolnia kell.

Az eredeti iratokat a tárgyalásra magával kell hoznia és be kell mutatnia.

2. Egyéb beadványok: minden más beadványt Önnek kell megfogalmaznia és elkészítenie. Azon fel kell tüntetnie

- a bíróságot, amelyhez a beadványt intézi,
- a felek nevét, lakóhelyét,
- a per tárgyát,
- a folyamatban levő ügyekben pedig a bírósági ügyszámot is.

FIGYELEM! A nyilatkozatot a panasznapon (a bíróság elnöke által jogszabályban foglaltak szerint erre a célra meghatározott ügyfélfogadási idő) jegyzőkönyvbe is mondhatja.

Munkaügyi perben

Keresse a munkaügyi perrel kapcsolatos Űrlapot. link? A munkabér megfizetése, továbbá a munkáltatói igazolás kiadása iránti kérelme esetén a keresetlevelében kérheti, hogy a bíróság ideiglenes intézkedéssel kötelezze az alperest, ami előzetesen végrehajtható, így Ön a per jogerős lezárása előtt már hozzájuthat meg nem fizetett munkabéréhez, vagy a ki nem adott munkáltatói igazolásokhoz.

Közigazgatási perben:

Ha a kapcsolattartás **elektronikus úton** történik, lehetősége van azt űrlap kitöltése útján előterjeszteni, amely a bíróság honlapjáról letölthető (www.birosag.hu) link.

Ez esetben az űrlap tartalmazza a kitöltendő szükséges adatokat.

Egyebekben a beadványon fel kell tüntetni:

- az eljáró bíróságot, amelyhez a beadványt intézik,
- a felek és képviselőik
 - o teljes nevét,
 - o lakóhelyét vagy székhelyét,
 - o ismert elektronikus levélcímét,
 - o perbeli állását

Ha valamely fél vagy képviselője állandó lakóhelyétől eltérő tartózkodási hellyel vagy egyéb idézésre alkalmas címmel rendelkezik, a beadványokon azokat is fel kell tüntetni.

- per tárgyát,
- a folyamatban lévő ügyekben a bírósági ügyszámot is.

Egyes beadványoknak speciális, a törvény által megkívánt további kellékei vannak. Ilyen pl. közigazgatási perben a védírat, ami az alperesnek a keresetlevélre tett nyilatkozata. A védírat vagy a keresetlevél visszautasítására irányul vagy érdemi védekezést kell tartalmaznia: elő kell adni benne a védekezés alapjául szolgáló tényeket és ezek bizonyítékait.

4. [Hogyan lehet a perben nyilatkozatot tenni?](#)

Polgári és munkaügyi perben: kétféleképpen:

- beadványok útján írásban és
- a tárgyaláson szóban.

Közigazgatási perben:

- az egyszerűsített perben szóbeli nyilatkozat helyett a hangkapcsolatot biztosító elektronikus úton, arról azonban a bíróság dönthet, hogy ezt elfogadja-e.

5. [Benyújthatom-e a beadványt faxon vagy e-mailen?](#)

Faxon igen, de az érkezett beadvány hiányosnak minősül, hiszen nincs eredetiben aláírva. Ezért a bíróság vissza fogja adni hiánypótlásra.

FIGYELEM! Ha faxot kell küldenie, arra fokozottan ügyeljen, hogy az adott esetben több bírósági faxszám közül a megfelelőt válassza.

E-mailen nem, ugyanis a bíróság alkalmazottjainak küldött email nem minősül előterjesztett beadványnak, ugyanis az e-mail nem minősül elektronikus kapcsolattartásnak. Az e-mail úgy kell tekinteni, mintha elő se terjesztették volna.

6. [Beszélhetek-e az ügyemben az eljáró bíróval tárgyaláson kívül?](#)

Nem, ez az ügyfélnek és a bírónak is szigorúan tilos!

A tisztességes eljárás és a pártatlanság követelménye miatt a perben történt bármilyen cselekményről valamennyi félnek tudnia kell, és minden eljárási cselekménynek a perrendtartások szerinti módon kell megtörténni. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy nem tájékoztathatja a bírót, ha a tárgyalásról késni fog, de az ügy érdemére vonatkozó legkisebb kérdés is csak a perfelvételi, illetve az érdemi tárgyaláson vitatható meg.

7. [Írtam a bírónak egy levelet. Meglepetésemre annak másolatát megküldte az alperesnek, pedig kértem, hogy kezelje bizalmasan. Helyesen járt el?](#)

Igen, ugyanis Ön olyat kért, amit a bíró nem teljesíthet.

A perben alapvető szabály, hogy amit a bíróság tud, mert megírták neki, arról a perbeli ellenfélnek is tudomást kell szereznie. Nem lehet bizalmas levelet írni a bírónak. Ha ezt teszi, tudnia kell, hogy a bíróság az Ön beadványát kézbesíteni fogja a perbeli ellenfélnek, mert a törvény erre kötelezi. A bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, nyilatkozatot, a bírósághoz benyújtott okiratot, bizonyítékot megismerhessék és azokra nyilatkozhassanak.

8. [Hol kaphatok felvilágosítást a tárgyalás helyéről, idejéről vagy a per más adatáról?](#)

- 1) Az adott bíróság
 - a) kezelőirodáján vagy
 - b) tájékoztató irodáján.

A bíróságok elérhetőségét a <http://www.birosag.hu> oldalon találhatja meg.

FIGYELEM! Telefonon csak nagyon szűk körben kaphat információt, általában

- a felek nevére
- az ügyszámra
- a tárgyalás helyére és időpontjára vonatkozóan.

2) A Bírósági Elektronikus Tájékoztató és Figyelmeztető Rendszer útján az ügy alap adatairól (pl.: tárgyalás helye, ideje), továbbá SMS és e-mail üzenetben tájékoztatást kaphat a fontosabb eljárási cselekményekről.

A regisztrációval és a rendszer használatával kapcsolatos bővebb tájékoztatás itt tekinthető meg:

<https://e-ugyintezes.birosag.hu/>

9. Nem értem a bíróság felhívását, hogy tehetek eleget neki?

Ha Önnek nincs jogi képviselője mert jövedelmi viszonyai miatt nem tud ügyvédet fogadni, jogosult lehet az állam által működtetett **jogi segítségnyújtó szolgáltatások** igénybevételére. A jogi segítségnyújtó szolgáltatásról az interneten tájékozódhat, ha keresést végez a „*jogi segítségnyújtás*” kifejezésre.

Amennyiben ingyenes jogi segítségnyújtásra nem jogosult, igénybe veheti adott **bíróság jogi segítségnyújtó szolgálatát** („panasziroda”). Ezek elérhetőségét (és ügyfélfogadási idejét) a <http://birosag.hu/torvenyszekek> oldalon találhatja meg.

Lehetősége van arra is, hogy a **bíróságnak megírja**, hogy nem érti a felhívását és ezzel kapcsolatban tájékoztatást kér. A bíróság köteles erre válaszolni.

FIGYELEM! Mivel rendszerint az eredeti felhívás tartalmaz időpontot, vagy időtartamot, ez esetben célszerű hosszabbítást kérnie, mert ezt a bíróság nem adja meg automatikusan.

10. Ki tekinthet bele a peres iratokba?

A fél és a képviselője (meghatalmazottja) korlátozás nélkül betekinthez a peres iratokba a határozattervezet, tanácskozási jegyzőkönyvek, különvélemények, tanács tagjainak feljegyzései, valamint a minősített adat kivételével. Amelyik iratba a jogosult betekinthez, abból másolat kiadását is kérheti, azzal, hogy a nagyobb mennyiségű másolat kiadásának időpontjával kapcsolatban a kezelőiroda (ügyfélcentrum) munkatársával egyeztetni kell.

Más személy csak a bíróság elnökének külön engedélye alapján tekinthez be, ha a jogi érdekelttségét igazolja.

4. PERES ELJÁRÁS: TÁRGYALÁS, BIZONYÍTÁS, ELJÁRÁSJOGI KORLÁTOK

1. Én nem kaptam idézést a tárgyalásra, csak az ügyvédem. Ez miért van?

Ha önnek van ügyvédje, a bíróság az idézést és a határozatait (így az ítéletet is) kizárólag az ügyvédje részére kézbesítheti. A per eseményeiről Önnek az ügyvédje ad tájékoztatást.

Önnek csak akkor küld idézést a bíróság, ha Önt személyesen kívánja meghallgatni. Ha Ön peres fél, vagy beavatkozó, a tárgyaláson részt vehet függetlenül attól, hogy megidézte-e a bíróság vagy sem.

2. Engem alperesként idéztek, ez számomra nagyon sértő. Ki szabja meg, hogy én felperes vagy alperes vagyok?

A polgári perrendtartás szabályai szerint:

- ha Ön indította a pert, akkor Ön felperes,
- ha Ön ellen indították a pert, akkor Ön alperes.

Ha Ön ellen pert indítanak, akkor köteles a perben alperesként részt venni.

Ha Ön indít pert bárki ellen, annak a személynek (vagy személyeknek) is kötelessége a perben állni, így ez a szabály mindenkinek lehetőséget ad arra, hogy követelést bíróság előtt, törvényes úton érvényesíthesse.

Munkaügyi perben fél lehet az a szakszervezet, munkáltatói érdekképviseleti szervezet vagy üzemi, közalkalmazotti tanács is, amelynek egyébként nincs perbeli jogképessége.

3. Mit vigyek magammal tárgyalásra?

1. Egy fényképes, személyazonosságát igazoló igazolványt, amely lehet:

- személyi igazolvány,
- útleveél vagy
- jogosítvány

2. A lakcímkártyáját

3. Az adóazonosító jelét tartalmazó okiratot.

4. Amennyiben képviselőként jár el és még nem csatolta meghatalmazását,

- az eljárási szabályoknak megfelelő meghatalmazását és
- azokat az okiratokat, amelyek meghatalmazotti jogosultságát (pl. hozzátartozói, munkavállalói, stb. viszonyát) igazolják.

5. Célszerű

- az idézést
- a rendelkezésére álló periratokat
- más okiratokat

FIGYELEM! Csak érvényes igazolvánnyal igazolhatja magát, kérjük győződjön meg iratai érvényességéről!

A személyes adataiban, idézhető címében a per során bekövetkezett változásokat köteles bejelenteni a bíróság felé.

4. Nincs kiírva a tárgyalóteremre az aznapi beosztás / hiányzik az én tárgyalásom. Mit tegyek?

Haladéktalanul jelezze az adott bíróság kezelőirodáján vagy tájékoztató irodáján. Ha az idézést magával viszi, a kezelőiroda hatékonyabban tud Önnek segíteni. Az aznapra kitűzött tárgyalásnak szerepelnie kell a jegyzéken.

Emellett ellenőrizze, hogy az idézés alapján a megfelelő dátum szerint, az eljáró (az idézést kibocsátó) bíróság előtt jelent meg. Ez különösen akkor lehet fontos, ha azonos utcában vagy épületben több bírósági szervezet működik. Ha az adatok helyesek úgy a bíróság kezelőirodáján (ügyfélcentrumában) is kérhet tájékoztatást, de a tárgyalóterem ajtajánál külön ív (a tárgyalási jegyzék) is tartalmazza az aznapra kitűzött tárgyalásokat. Ha a tárgyalóterem száma az idézésben feltüntetethez képest módosul, azt a bíróság a tárgyalási ív mellett feltünteti.

5. Miért nem elég, ha csak az igazat mondom?

A polgári perben a nyilatkozatokat meghatározott időben és tartalommal kell előadni, így nem mindegy mikor és hogyan mondja vagy írja le az igazságot. A bíró minden esetben tájékoztatja a személyesen eljáró feleket ezen jogairól és kötelezettségeiről

A bíróságnak és a feleknek is figyelniük kell arra, hogy az ítélet meghozatalához szükséges valamennyi tény és bizonyíték a per első szakaszában rendelkezésre álljon. Így a felek kötelezettségei az alábbiak:

- a felek kötelesek előmozdítani az eljárás feszes lefolytatását és befejezését;
- a felperes és az alperes is köteles a perben jelentős tényekről nyilatkozatot tenni;
- a felek kötelesek bizonyítékaikat a bíróság rendelkezésére bocsátani;
- a felek tényállításaikat és egyéb, tényekre vonatkozó nyilatkozataikat a valóságnak megfelelően kötelesek előadni (igazmondási kötelezettség), valamint
- minden fél a perbeli jogait és kötelezettségét jóhiszeműen köteles gyakorolni.

A fontos tények **valóságnak megfelelő elmondása nem elegendő**, ha azt a másik fél kétségbe vonja, vitatja. Ilyenkor a **tényeket be is kell bizonyítani**. Erre szolgálnak a tanúk, az okiratok, a szakértő.

Ha a bizonyítás elmarad, vagy sikertelen, ennek következményeit az a fél viseli, akinek érdekében áll, hogy az általa állított tényeket a bíróság valóságosnak fogadja el.

A bíróság döntése kialakítása során a perben jelentős tényeket,

- a felek tényállításainak,
- a felek perben tanúsított magatartásának,
- a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és
- egyéb peradatoknak

az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg.

FIGYELEM! Igazat mondani tehát a perben kötelező, ezt a törvény írja elő. Mindig figyelmesen olvassa el a bírósági tájékoztatókat és pontosan kövesse a bíró utasításait, tájékoztatásait!

Aki a perben valótlanosságot állít, azt a bíróságnak kötelező pénzbírsággal sújtania. Ha a fél szavahihetősége elvész, annak az ügy kimenetelére is a legtöbb esetben döntő hatása lesz.

6. Mit jelent a bizonyítás?

A bizonyítás a peres eljárás egyik legfontosabb része, mert az objektíve valós tényállás kiderítésére itt kerül sor. A bizonyítás az ítéleti tényállás (ítéletben szereplő tényállás) megállapítása érdekében zajlik. A bíróság ennek révén tud jogi következtetéseket levonni és az ügyet - a bizonyítékok alapján - eldönteni.

Maga a bizonyítási eljárás az érdemi tárgyaláson folyik és több cselekményből áll:

- 1) felek meghallgatása,
- 2) tanúk meghallgatása,
- 3) szakértői vélemény beszerzése,
- 4) okiratok ismertetése, megtekintése,
- 5) szemle, stb.

Vannak **bizonyítás nélkül elfogadható tények**, mint például

- az ellenérdekű fél által beismert,
- a felek által egyezően előadott,
- az ellenfél által bírői felhívás ellenére nem vitatott tények.

E mellett vannak köztudomású tények is, amelyekről a bíróságnak hivatalos tudomása van, ezt sem kell bizonyítani.

7. Hogyan kell bejelentenem, ha tanú meghallgatását kérem?

A tanúvédelmi szabályok szerint csak a tanú nevét írhatja le a beadványában, vagy mondhatja el a tárgyaláson.

A tanú címét minden esetben 1 példányban, írásban kell mellékelnie/átnyújtania, lehetőleg zárt borítékban, a cím tehát nem hangozhat el nyilvánosan. A címet csak az eljáró bíró és a postázást végző munkatársa jogosult megismerni. A tanú hozzájárulása nem kell ahhoz, hogy tanúként bejelentse a bíróságon. Ha ismeri személyesen a meghallgatni kért tanút, előzetesen beszerezheti hozzájárulást, megkérdezheti mit tud az ügyről, de a tanút semmilyen módon nem befolyásolhatja!

Munkaügyi perben, ha a megidézni kért tanú kiskorú, be kell jelenteni

- az életkorát,
- törvényes képviselője nevét és címét is.

8. Mi történik, ha valamelyik fél a per alatt meghal vagy cég megszűnik?

Ezt a többi fél köteles haladéktalanul bejelenteni, ilyenkor az eljárás félbeszakad.

FIGYELEM! Ha a halálról/megszűnésről a bíróságot nem tájékoztatják és a per tovább folyik, minden egyes, haláleset után megtett cselekmény és meghozott határozat hatálytalannak minősül (tehát olyanok, mintha meg sem történt volna).

9. És ha nem jelentem be a fél halálát, hogy tovább folyjon a per?

Ezzel nem segít, sőt, pénzbírságot is kockáztathat.

FIGYELEM! A haláleset utáni perbeli cselekmények hatálytalansága mindig beáll, akkor is, ha akár évekkel később derül ki a haláleset.

10. Sokan vagyunk a perben és az egyik – sokadrendű – alperes meghalt. Miért nem folytatható az élők között addig is a per?

Attól függ, hogy a pertársak perbenállása kötelező-e (például a közös tulajdon megszüntetése iránti perben) vagy sem.

1. Ha pertársak perbenállása kötelező, akkor a jogutód perbelépéséig vagy perbevonásáig az **eljárás félbeszakad az egész perre vonatkozóan.** Ez esetben minden perbeli cselekmény és intézkedés hatálytalan, kivéve az eljárás folytatása érdekében tett intézkedéseket, bejelentéseket.

2. Ha a pertársak perbenállása nem kötelező, lehetőség van a per **részleges félbeszakadására:** ha pertársaság csak célszerűségi alapon áll fenn, akkor a bíróság a 2018. január 1. napját követő perekben (és csak azokban!) külön folytathatja a pert és dönthet részítélettel a többi pertárs vonatkozásban.

11. Közösen kértük a tárgyaláson a bíróságtól, hogy szüneteljen az eljárás. A jegyzőkönyvben írt négy hónap már eltelt. Mit tehetek, hogy az ügy folytatódjon?

FIGYELEM! Ha eltelt a négy hónap és ezalatt az idő alatt egyik fél sem kérte a folytatást, a per a törvény erejénél fogva **megszűnik.** Miután érdemi döntés nem született a szünetelés folytán megszűnt ügyben, ha Ön felperes volt, ismét benyújthatja a keresetlevelét, ha alperes volt, semmiféle teendője nincs egészen addig, amíg a felperes ismét meg nem indítja Ön ellen a pert.

Szünetelésre egy perben legfeljebb 3 alkalommal kerülhet sor a felek közös kérelmére. A szünetelés alatt a **határidők megszakadnak.** Ha a szünetelés a másodfokon történt, akkor a megszűnésen túl az ítélet fellebbezéssel érintett része hatályát is veszíti. Ebben esetben a törvény nem ad lehetőséget igazolási kérelem előterjesztésére.

12. Nagyon régen folyamatban van a per, amit indítottam. Úgy látom, hogy nemigen történik benne semmi, csak húzódik. Tehetek ez ellen valamit?

Igen, két lehetősége is van:

1. Jogában áll az **eljárás elhúzódása miatti kifogást benyújtania,** amit – azok után, hogy az első fokú bíróság számot ad az ön által megjelölt mulasztások tárgyában – a másodfokú bíróság bírál el.

Számoljon vele, hogy noha a kifogás elintézése soron kívüli, ebben az esetben is „húzódik az ügy”, mert a bíró nyilatkozata után az iratot felterjesztik a másodfokú bíróságra, amelyik tárgyaláson kívül hozza meg a döntését, majd írásba foglalás után küldi vissza az iratokat az első fokú bíróságra.

2) Gyorsabb ügyintézésel jár, ha a bíróság elnökétől kéri **soronkívüliség elrendelését.** Ez a kérelem az ügy menetét nem akasztja meg.

13. **Szerintem a bíró elfogult, engem nem hagy szóhoz jutni, bezzeg az ellenfelem annyit beszélhet, amennyit akar. Mit tehetek?**

Jogában áll **„elfogultsági kifogást”** (szabatosan: kizárás iránti kérelmet) benyújtania, ha megrendült a bizalma az eljáró bíróban. Ezt a kérelmét - amennyiben a bíró maga nem kéri az ügy másik bíróra átosztását - a bíróság másik tanács fogja elbírálni és a kérelme csak akkor vezethet sikerre, ha olyan igazolható (és nem szubjektív) körülményeket tud előadni, amelyek a bíró pártatlanságát valóban megkérdőjelezzik. Önmagában az a tény, hogy az Ön megérzése szerint a perbeli ellenfele több előadást tehet a tárgyalásokon, mint Ön, nem vezet a kifogás sikeréhez, mert ennek a körülménynek más - a tényállás tisztázása szempontjából - lényeges oka lehet.

14. Mi történik az „elfogultsági kifogás” benyújtása esetén a peremmel?

A pert nem akasztja meg az elfogultsági kifogás, a bíró ebben az esetben tovább köteles folytatni az ügyet, sőt, ha a per ítélelhozatalra megérett, az ítéletet is köteles meghozni

15. Nem vagyok elégedett az eljáró bíró pervezetésével és a magatartásával sem, ezt meg is írtam a bíróság elnökének. Ilyenkor mi történik?

A bíróság elnökének nincs a perbe semmiféle beleszólása, a bírók az ítélezési tevékenységük során függetlenek. Az ön kérelmét értékelheti elfogultsági kifogásnak vagy arra is lehetősége van a bíróság elnökének, hogy a bíró magatartásával kapcsolatban vizsgálatot rendeljen el, de ez a folyamatban lévő ügyre semmiféle hatással nincs.

16. Szerintem a folyamatban lévő perhez nekem is közöm van, hogyan érhetném el, hogy annak részese legyek?

Amennyiben ön bizonyítani tudja, hogy a mások között folyó per mikénti eldöntéséhez önnek **jogi (!) érdeke** fűződik, akkor kérheti a **beavatkozás** engedélyezését.

E kérelemben meg kell jelölnie

- a jogi érdeket és
- azt, hogy melyik félhez (a felpereshez vagy az alpereshez) kíván beavatkozóként csatlakozni.

A **közigazgatási perben** is lehetőség van arra, hogy akinek ehhez jogi érdeke fűződik, valamelyik fél pernyertességét támogassa, de ezt a polgári perrel szemben nem a perbe történő beavatkozásnak, hanem **érdekeltként történő perbelépésnek hívjuk**. A bíróság hivatalból is vizsgálja, hogy például a megelőző eljárás adatai alapján kinek az érintettsége merülhet fel, és ő(ke)t per megindulásáról, valamint az érdekeltként történő perbelépés lehetőségéről értesíti.

17. Engem már nem érint a jogvita, szeretnék „kiszállni” a perből, hogyan érhetem ezt el?

Polgári perben:

Ha Ön a per felperese, úgy „szállhat ki”, hogy **eláll a keresetétől**.

Ha az elállás az alperes érdemi ellenkérelmének megtörténte után történik, ahhoz az alperes hozzájárulása is szükséges. Ha az alperes az elálláshoz:

- nem járul hozzá, a per tovább folytatódik.
- hozzájárul, a perköltséget az alperes részére önnek kell megfizetnie (kivéve, ha az alperes nem kér perköltséget).

Ha Ön a per alperese, nincs eljárásjogi lehetősége arra, hogy kiszálljon a perből, mert a felperes a per ura, ő dönti el, hogy önnel szemben a keresetétől eláll-e vagy sem.

Munkaügyi perben:

Felperesként az eljárás bármely szakaszában **elállhat** a keresetétől, azaz „kiszállhat” a perből és ehhez még az alperes hozzájárulása sem szükséges.

Alperesként nincs lehetősége arra, hogy kiszálljon a perből, mivel a per ura a felperes és ő dönti el, hogy eláll-e a keresetétől vagy sem.

Közigazgatási perben:

A **felperes** keresetétől az alperes hozzájárulása nélkül, a **tárgyalás berekesztéséig elállhat**. Az elállás a tárgyalást megelőzően írásban vagy a tárgyaláson szóban is bejelenthető. Ha a bíróság nem tart tárgyalást, elállni a bíróság ítéletének meghozataláig lehet.

A **peres felek egyezséget is köthetnek**, és a marasztalásra irányuló perben az eljárás **szünetelését is kérhetik**.

Utóbbi esetben a per 4 hónap szünetelés után megszűnik, amennyiben a felek nem kérik annak folytatását. Ez alatt az idő alatt van idejük a feleknek egyezkedni vagy gondolkodni az ügy sorsa felől.

A közigazgatási pernek közérdekvédelmi funkciója is van, és nem csak az egyéni sérelmek orvoslására szolgál. Emiatt abban az esetben, ha a bíróság hivatalból vizsgálatot vagy bizonyítást rendelt el, a felperes elállása esetén is a per csak akkor szüntethető meg, ha az időközben értesített ügyészség az erre megállapított határidőn belül nem lép be a perbe.

5. TANÚZÁS

1. Tanúként idéztek, de én nem szeretnék tanúskodni, mit tegyek?

A tanúzás állampolgári kötelezettség!

FIGYELEM! Ha az idézésben foglaltaknak nem tesz eleget és nem jelenik meg a tárgyaláson, a bíróság a rendőrség közreműködésével akár elő is vezettetheti és pénzbírsággal is sújthatja!

Arra viszont bizonyos esetekben lehetősége van, hogy a **tanúvallomást megtagadja** (pl. közeli hozzátartozó ellen nem köteles vallomást tenni, üzleti, orvosi vagy magántitkot nem köteles elárulni stb.) Erre az eljáró bíró a tárgyaláson figyelmeztetni fogja, megjelenése viszont ekkor is kötelező.

2. Ha nem tudok semmit az ügyről mint tanú, nem írhatom meg a bíróságnak, hogy felesleges lenne eljőnnöm?

Nem, a perben nem tehet írásban tanúvallomást. A tárgyaláson ilyen esetben is meg kell jelennie, ez alól a bíró sem engedhet kivételt.

3. Tanúként idéztek, de messze van a bíróság / beteg vagyok / nem tudok kimozdulni otthonról. Mit tegyek?

1. Ha beteg, de egy későbbi időpontban - gyógyulása után - el tud menni a bíróságra, elegendő, ha ezt egy igazolási kérelemben megírja és lehetőleg okirattal igazolja állapotát.

2. Ha az állapota miatt egyáltalán nem tud otthonról kimozdulni, kérheti, hogy Önt a bíróság otthon, helyszíni tárgyaláson hallgassa ki. Ezen a felek és a képviselőik is jelen lehetnek.

3. Ha a bíróság a lakóhelyétől eltérő településre idézte, kérheti, hogy a lakóhelye szerinti bíróságon hallgassák meg (ún. megkeresett bíróság útján.)

4. A tanúvallomásom megtétele előtt a bíróság kiküldött a tárgyalóteremből, miért van ez?

A Polgári Perrendtartás szerint a tanú a kihallgatása előtt nem lehet jelen a tárgyalóteremben. A kihallgatása után azonban önre van bízva, hogy távozik, vagy immár hallgatóként benn marad a tárgyaláson.

5. Bárki részt vehet a tárgyaláson és meghallgatja és felveheti a vallomását?

A tárgyalások általában nyilvánosak, ami a peres felek védelmét szolgálja.

Azonban a peres felek, és Ön is mint tanú kérheti **zárt tárgyalás elrendelését**, ha ennek indokait előadják. A kérelemről a bíróság dönt és akár az Ön tanúvallomásával érintett részében is elrendelheti a zár tárgyalást, ha az Ön jogai védelmében az szükséges, indokolt. Ebben az esetben a tárgyalásról csak a sajtó képviselő készíthetnek felvétel a bíróság által meghatározott módon, az elhangzottakat a bíróság rögzíti és foglalja jegyzőkönyvbe.

A tárgyalás nyilvánosságára és a zárt tárgyalás elrendelésére vonatkozó szabályok az elektronikus hírközlő hálózat útján történő tanúmeghallgatás esetén is érvényesek.

6. A BÍRÓSÁG HATÁROZATAI

1. Milyen határozatokat hozhat a bíróság?

Polgári és munkaügyi perben:

A bíróság az ügy érdemében **ítéletet hoz**.

Minden más kérdésben **végzéssel** határoz, mint például:

- a keresetlevél visszautasítása,
- keresetlevél áttétele,
- az eljárás megszüntetése,
- az eljárás félbeszakadásának megállapítása,
- az eljárás felfüggesztése,
- az eljárás félbeszakadásának megállapítása
- pénzbírság kiszabása,
- részletfizetés utólagos engedélyezése, stb.

Speciális határozat a **bírósági meghagyás**, amit a bíróság a peren kívül hoz, ha az alperes a bírósági felhívásban megadott határidőn belül nem terjeszt elő írásbeli ellenkérelmet, a keresettel szemben nem védekezik. A bírósági meghagyás ítéletnek minősül, ha azzal szemben nem élnek ellentmondással.

Közigazgatási perben:

1. Keresetet elutasító döntés:

- ha a felperes kereseti kérelmét nem tartja megalapozottnak, vagy
- ha olyan eljárási szabályszegés történt, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása nem volt.

2. Keresetnek helyt adó ítélet:

Amikor a bíróság felperes kereseti kérelmét megalapozottnak tartja, az alábbi döntéseket hozhatja:

- a közigazgatási cselekményt megváltoztatja
- megsemmisíti
- hatályon kívül helyezheti
- szükség esetén a közigazgatási cselekmény megsemmisítése vagy hatályon kívül helyezése mellett a közigazgatási szervet új eljárásra kötelezi
- a közigazgatási szervet marasztalja a jogsértés tényét megállapítja.

A bíróság akkor állapítja meg ítéletben a jogsértés tényét, amennyiben sem megváltoztatás, sem megsemmisítés, és még marasztalás sem lehetséges, de emellett a felperesnek mégis fontos érdeke fűződik a megállapításhoz (vagy a jogsérelem így elhárítható).

A 2018. január 1-jét követően indult perekben amennyiben az ügy természete, a törvényi szabályozás megengedi és a tényállás tisztázott, **a bíróság elsődlegesen a közigazgatási cselekményt megváltoztatja.**

2. Mikor kérhetem a bírósági végzés vagy ítélet kijavítását?

Ha az név-, szám-, számítási hibát vagy más hasonló elírást tartalmaz.

A kijavítás fogalmába nem tartozik bele a már meghozott döntés megváltoztatása, ezt kijavítási kérelemmel nem érheti el, csupán az elírások (ha van ilyen) korrigálását.

Közigazgatási perben, amennyiben másodfokú vagy felülvizsgálati eljárás van folyamatban, a felsőbb bíróság saját eljárását az elsőfokú bíróság előtt folyamatban lévő kijavítási kérelem elbírálásáig fel is függesztheti.

3. Nem értek egyet a bíróság végzésével/ítéletével. Mit tehetek?

Polgári perben:

Jogorvoslati kérelemmel élhet. Az erről szóló tájékoztatást minden határozatnak tartalmaznia kell, a fellebbezési határidő és a címzett bíróság megjelölésével.

Elsőfokú határozat:

Az elsőfokú ítélet ellen minden esetben van helye jogorvoslatnak (fellebbezésnek).

Végzéssel szemben csak akkor van helye fellebbezésnek, ha a törvény azt kifejezetten megengedi, ellenkező esetben pedig a végzéssel szembeni sérelmét az eljárás legvégén meghozott határozattal szembeni fellebbezésében jelentheti be.

A bírósági meghagyással szemben ellentmondást lehet előterjeszteni.

Másodfokú határozat:

A fellebbezés alapján hozott másodfokú végzés, illetve ítélet ellen nincs helye további fellebbezésnek, ezek adott esetben felülvizsgálati kérelemmel támadhatók.

Munkaügyi perben nincs eltérés a polgári perhez képest.

Amennyiben a meghozott ítélettel szemben fellebbezésnek és felülvizsgálati kérelem előterjesztésének nincs helye és az ítélet indokolása hiányos vagy ellentmondásos, a fél 15 napon belül kérheti annak kiigazítását.

Közigazgatási perben: rendes vagy rendkívüli jogorvoslatot vehet igénybe.

Rendes jogorvoslat: a fellebbezés

A bíróság végzései és ítéletei nem minden esetben támadhatók fellebbezéssel. A bíróság köteles tájékoztatást adni határozata rendelkező részében a fellebbezési jogról:

- döntése ellen van-e helye fellebbezésnek és ha igen, azt
 - milyen határidőn belül,
 - mely bíróságnál,
 - milyen módon kell előterjeszteni.

Tanácsos, hogy a kifogásolt döntést ennek figyelembe vételével figyelmesen olvassa el.

A közigazgatási perben hozott döntés elleni fellebbezést a Fővárosi Törvényszék bírálja el. A fellebbezési határidő általában 15 nap, de ettől eltérő is lehet.

A Közigazgatási perrendtartás ismeri az **ugró fellebbezés** jogintézményét: ha a határozatot elsőfokon a közigazgatási és munkaügyi bíróság hozta, a felek a határozat elleni fellebbezéshez mellékelt közös kérelemben indítványozhatják, hogy az anyagi jogszabály megsértésére alapított fellebbezést közvetlenül a Kúria bírálja el. Az ugró fellebbezést a Kúria akkor fogadja be, ha a fellebbezés olyan anyagi jogsértésen alapul, amely a joggyakorlat egységének biztosítása szempontjából alapvető jelentőségű.

Rendkívüli jogorvoslat: a felülvizsgálati kérelem és a perújítás

Amennyiben a bíróság ítélete fellebbezéssel nem támadható, a fél rendkívüli jogorvoslattal élhet.

A perújítási kérelem előterjesztésének határideje a támadott döntés közlésétől számított 6 hónap.

A felülvizsgálati kérelem előterjesztésének határideje a támadott döntés közlésétől számított 30 nap.

7. FELLEBBEZÉS ÉS EGYÉB PERORVOSLATOK

1. [Mit írjak bele a fellebbezésbe?](#)

A fellebbezésben

- meg kell jelölnie azt a határozatot, amely ellen a fellebbezés irányul és
- elő kell adnia, hogy a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja.

Tehát nem elegendő, ha csupán azt írja a beadványában, hogy „megfellebbezem”: pontosan meg kell mondani, hogy mit és miért fellebez meg, és mit kér a fellebbezése alapján:

- megváltoztatást
- részbeni megváltoztatást,
- hatályon kívül helyezést vagy
- keresetének helyt adást.

Munkaügyi perben a fellebbezésben meg kell jelölni az elsőfokú tárgyalás berekesztését követően esedékessé vált (keletkezett):

- elmaradt munkabér,
- egyéb járandóság,
- vagy keletkezett kár összege iránti igényét is

2. [Hova kell címezni a fellebbezésemet?](#)

A fellebbezést a másodfokú bírósághoz kell címeznie, de a határozatot hozó, elsőfokú bírósághoz kell benyújtania!

Ez azt jelenti, hogy a fellebbezési beadványon a másodfokú bíróságot kell feltüntetnie, aki elbírálja majd az ügyét. A beadványt viszont az első fokon eljáró bírósághoz kell benyújtania.

A fellebbezhető határozat mindig tartalmaz tájékoztatást a fellebbezés módjáról. Mindig figyelmesen olvassa el a tájékoztatást és az abban írt határidőket tartsa be! Az esetlegesen téves, vagy hibás tájékoztatás pedig soha nem eshet a fél terhére,

FIGYELEM! Ha elektronikus kapcsolattartásra köteles, a fellebbezést is csak elektronikusan nyújthatja be!

3. [Mi történik, ha a másodfokú bírósághoz adom be a fellebbezésemet?](#)

Ha a másodfokú bíróság a fellebbezési határidőn belül megküldi azt az első fokú bíróságnak, akkor semmi.

Ha határidőn túl érkezik, akkor a fellebbezést az első fokú bíróság hivatalból visszautasítja és Ön nem terjeszthet elő sikeres igazolási kérelmet sem, mert mulasztása nem volt vétkes.

4. [Elmulasztottam a fellebbezési határidőt, mert kórházban voltam, mit tegyek?](#)

Igazolási kérelmet terjeszthet elő, amellyel együtt az elmulasztott perbeli cselekményt is pótolnia kell (*adott esetben a fellebbezést!*)

Az igazolási kérelemben:

- elő kell adni mulasztásának okát és
- mulasztása véltenséget is valószínűsítene kell (*adott esetben célszerűen a kórházi zárójelentésével*).

Az igazolási kérelmet az elmulasztott határidő utolsó napjától vagy az elmulasztott határnaptól számított **tizenöt napon** belül lehet előterjeszteni. Ha azonban a mulasztás csak később jutott a tudomására, vagy az akadály csak később szűnt meg, az igazolási kérelem határideje a tudomásszerzéssel, illetőleg az akadály megszűnésével veszi kezdetét.

FIGYELEM! A mulasztástól számított három hónap eltelté után igazolási kérelmet előterjeszteni nem lehet, azt érdemi vizsgálat nélkül elutasítja a bíróság.

5. [Hova kell beadnom az igazolási kérelmet, ha fellebbezési határidőt mulasztottam el?](#)

Az első fokú bírósághoz kell benyújtania, de a kérelmet a másodfokú bíróság fogja elbírálni.

6. [Fellebbeztem az ítélet ellen, de nem idézést kaptam másodfokú tárgyalásra, hanem egy a fellebbezésemet hivatalból visszautasító végzést a másodfokú bíróságtól. Ez miért történt?](#)

Ennek három oka lehet, és a végzés indokolásából ki kell derülnie, hogy:

- elkésett a fellebbezés,
- kizárt a fellebbezés a határozattal szemben, vagy
- ön nem hivatkozott a fellebbezésben anyagi vagy eljárási jogszabálysértésre, márpedig ebben az esetben a másodfokú tanács elnöke hivatalból utasítja vissza az ön fellebbezését.

A közigazgatási perben a fentiekén túl akkor is elutasításra kerül a fellebbezés, ha:

- ön nem volt jogosult az előterjesztésére,
- olyan bírósági határozat ellen nyújtotta be azt, amely ellen a fellebbezést a törvény kizárja, vagy
- ha ön elektronikus kapcsolattartásra köteles és a fellebbezését nem elektronikus úton nyújtotta be.

7. [Nagyon rövid volt a másodfokú tárgyalás, pedig azt gondoltam, hogy még sok mindent elmondhatok és tanúkat is bejelentettem.](#)

A másodfokú tárgyalás menete valóban rövid:

1. a bírói tanács egyik tagja (az úgynevezett előadó bíró) ismerteti az elsőfokú ítéletet
2. ezután a fellebbező fél nyilatkozik, hogy fenntartja-e a fellebbezést,
3. majd a fellebbező fél ellenfele terjeszti elő a fellebbezéssel kapcsolatos kérelmét
4. ezt követően a tanács elnöke a tárgyalást berekeszti és
5. a tanács zárt tanácskozásban meghozza a döntést.

Másodfokon már nincs lehetőség hosszabb nyilatkozatok megtételére és bizonyítás lefolytatására.

8. [Végzés ellen terjesztettem elő fellebbezést, kértem, hogy a másodfokú bíróság tartson tárgyalást, de nem tette. Mi a teendő?](#)

Erre a törvény nem ad lehetőséget. A végzés elleni fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálja el. Csak az ítélettel szemben benyújtott fellebbezés esetén kérhető tárgyalás tartása a másodfokú bíróságtól.

9. [A másodfokú bíróság meghozta az ítéletét, amelyet ott, a másodfokú bíróságon szerettem volna átvenni, de erre nem adtak lehetőséget. Miért?](#)

Főszabály szerint a másodfokú bíróság az ítéletét az első fokú bíróság útján kézbesíti.

Kivéve, ha a másodfokú bíróság határozathirdetésre halasztja el a tárgyalást, ebben az esetben ugyanis a kihirdetett határozatot a megjelölt határnapi írásba kell foglalni és a tanács elnöke a határozat kihirdetése után azt kézbesíti a határozathirdetésen megjelent feleknek.

FIGYELEM! Ha Önnek ügyvédje van és ő nem jelenik meg a határozathirdetésen, akkor önnek a tanács elnöke nem kézbesíti – mert törvény szerint nem kézbesítheti a határozatot.

10. [Elfogultsági kifogást jelentettem be a másodfokú tanács ellen, mert más pereimben már ellenem döntöttek, miért lenne ez most másként?](#)

Önmagában az a tény, hogy az ön más pereiben milyen döntés született, semmiféle hatással nincs a most folyamatban lévő ügyére. Az állandó bírói gyakorlat szerint e hivatkozása nem fog az elfogultsági kifogás sikeréhez vezetni.

11. [Ha bármi bejelentésem van a másodfokú határozat meghozatala után, azt hová kell megküldenem?](#)

A másodfokú bíróság az ügy jogerős befejezése után az összes iratot visszaküldi az első fokú bírósághoz, ezért bármilyen bejelentését az első fokú bíróságon kell megtennie.

Kivétel, ha a másodfokú határozat (végzés vagy ítélet) kijavítását vagy kiegészítését kéri.

12. Nem értek egyet a jogerős, másodfokú határozatban foglaltakkal. Mit tehetek?

A másodfokú bíróság az ügy jogerős befejezése után az összes iratot visszaküldi az első fokú bírósághoz, ezért bármilyen bejelentését az első fokú bíróságon kell megtennie.

Kivétel, ha a másodfokú határozat (végzés vagy ítélet) kijavítását vagy kiegészítését kéri.

Közigazgatási perben a jogerős ítélet kézbesítésétől számított 30 napon belül **felülvizsgálati kérelemmel** élhet, amelyet a Kúria bírál el. A határidő elmulasztása esetén 15 napon belül lehet igazolási kérelemmel élni. A felülvizsgálati kérelmet jogi képviselő útján kell előterjeszteni, a Kúria előtti eljárásban a jogi képviselő kötelező akkor is, ha a korábban a fél személyesen járt el.

Ugyanakkor, ha a fél a fellebbezési jogával nem élt és a másik fél fellebbezése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú határozatot helybenhagyta, a felülvizsgálat kizárt.

Nem lehet felülvizsgálati kérelmet előterjeszteni, ha a fél a jogerős határozatnak csupán:

- a kamatfizetésre,
- a perköltségre,
- a teljesítési határidőre vagy
- a részletfizetésre vonatkozó rendelkezését tartja sérelmesnek.